

Torre de Cal Metre

Gironella

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carrer pas de la Muralla, 1. 08680 Gironella

Coordenades:

Latitud: 42.03503
Longitud: 1.88305
UTM Est (X): 407547
UTM Nord (Y): 4654269

Classificació

Número de fitxa 08092 - 17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Historicista
Segle XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 7644101DG0574S0001PX
Autoria de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: ds., 14/10/2017 - 02:00

Descripció

Gran edifici aïllat, a quatre vents, de planta rectangular i organitzat en alçat en planta baixa, dos pisos i golfes (resultat d'una remunta posterior), amb una coberta a quatre vessants de teules. Presenta una estructura de murs realitzats amb paredat comú llevat dels emmarcaments de les obertures realitzades amb pedra ben tallada i escairada. També a les quatre cantoneres es disposen grans carreus de pedra de reforç.

L'organització d'obertures és regular a les quatre façanes, regular tant per la situació com per la tipologia, combinant balcons a les dues façanes més estretes, i balcons als extrems emmarcant finestres a les més amples. Les lloses del balcons són de pedra i les baranes de ferro de fosa. Totes les obertures tenen unes llindes en forma d'arc escarser llevat del portal central de la façana afrontada al carrer Pas de la Muralla que és de mig punt. A la façana posterior, la de migdia, té un volum annexat, aproximadament en el centre d'aquesta façana, a manera de galeria o tribuna, de materials i acabats de cronologies més modernes a la resta, i resultat d'una modificació tardana. A nivell de forjat de la segona planta s'observa una motllura que en forma de faixa decorada amb permòdols recorre les quatre façanes, damunt de la qual s'organitza l'estructura del darrer pis que s'articula a base d'uns matxons rectangulars d'obra de maó vista formant un seguit d'obertures, gairebé quadrades, damunt les quals descansa l'estructura de la coberta a quatre vessants. Aquesta darrera planta contrasta amb la regularitat compositiva del conjunt, el qual ofereix una imatge de gran casalot senyorial.

De fet, el darrer nivell és resultat d'una remunta posterior que modifica l'edifici, ja que amb fotografies antigues es pot veure que anteriorment acabava amb un terrat de coberta plana en la que sobresortia un cos central de planta rectangular, segurament corresponent a la caixa d'escala.

L'edifici es troba en una gran parcel·la que té un perímetre emmurallat i que per el costat del carrer Pas de la Muralla forma un clos; aquest espai conforma una àmplia zona enjardinada de la casa.

Observacions:

Algunes imatges antigues permeten identificar una capella a la part posterior de la casa, a la zona del jardí.

Història

La fàbrica de Cal Metre va ser fundada l'any 1869 per Ramon Alsina i Postius de Berga, conegut amb el nom de Metre, el qual provenia d'una família que es dedicava a la filatura i al teixit de cotó. L'any 1824 es casà amb Lluïsa Rodergas Comellas, filla d'una família berguedana també vinculada a l'ofici dels filats i teixits almenys des del segle XVIII. La fàbrica es va construir a partir de la compra per subhasta de l'antic molí fariner de la vila, del qual es aprofitar l'estructura i es va tornar a posar en funcionament.

Paral·lelament es va començar a construir la fàbrica de filatura, que poc després, al 1880 s'ampliaria amb una secció destinada al tèxtil. La torre era l'edifici de residència dels propietaris, els amos, i que utilitzaven temporalment; la família Alsina, com la majoria d'empresaris del tèxtil de l'època residien habitualment a Barcelona. La torre era el símbol del poder econòmic i social en el conjunt de la colònia, de fet, habitualment, si les característiques del terreny ho permetien, era construïda en un nivell del terreny per sobre de la fàbrica. La torre de Cal Metre mostra unes característiques arquitectòniques més senzilles que altres de les colònies tèxtils berguedanes, en aquest cas seguint un estil més proper a "la tradició de la masia senyorial de finals del segle XVIII i començaments del XIX" (SERRA:2000, 45). Es considera que va ser una de les primeres torres senyorials de les colònies de la part alta del Llobregat.

Bibliografia

- BUSQUETS I CASTELLA, J.; MONTAÑA, D.; PUJOL, J.; SERRA, R.: (1999): Gironella. Notes històriques. Gironella: Edicions del Centre d'Estudis de l'Associació Cultural El Vilatà del Berguedà, Col·lecció L'Escambell, núm. 12.
- S/A. (1993): Cent imatges per a la història: Gironella, 1885-1973. Gironella: Associació Cultural El Vilatà; col·lecció l'escambell, 4.
- SERRA, R. et altri (1991): Guia d'Art del Berguedà. Berga, Ed. Consell Comarcal del Berguedà i Patronat

del Centre d'Estudis del Berguedà.

-SERRA, R.; CASALS, L. (fotografies) (2000): Colònies Tèxtils de Catalunya. Barcelona: Angle Editorial i Caixa de Manresa.

-SERRA, R. (2013): "Els orígens de la industrialització tèxtil de Gironella: Cal Metre, Cal Bassacs, Viladomiu Vell i Viladomiu Nou". L'Erol, núm. 118, pàg. 21-30.

-VALL CASAS, P. (1999): De colònies tèxtils a Parc Fluvial. El sistema de colònies tèxtils del Baix Berguedà. Gènesi i revaloració. Barcelona: Marcombo.

-VVAA (1994): Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. El Berguedà, volum 5, Barcelona, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

